

αντί

Περίοδος Β', τεύχος 346, Παρασκευή 8 Μαΐου 1987

Δρχ. 100

ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥ:
Η πολιτική αξιοπιστία
ως αρχή του Συντάγματος

Ακάλυπτη στην αντιμετώπιση της
ΠΕΤΣΟ-ΚΟΒΕΤΑΙ Η ΒΑΣΩ

Ο αίρων τας αμαρτίας του Άλλου

- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: ΧΑΣΑΜΕ...
- Η ΕΚΘΕΣΗ ΧΑΛΙΚΙΑ
- ΣΚΑΝΔΑΛΑ:

ΤΙ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΤΙ ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΣ

- ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΚΕ
- «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ»

- ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Μ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ
- Η ΚΙΝΗΣΗ ΑΡΣΕΝΗ, ΤΩΡΑ ΚΟΜΜΑ

- ΤΥΠΟΣ, 17Ν ΚΑΙ Ε.Λ.Α.
- Η ΑΠΟΛΥΣΗ ΤΟΥ ΤΑΚΗ ΨΑΡΑΚΗ

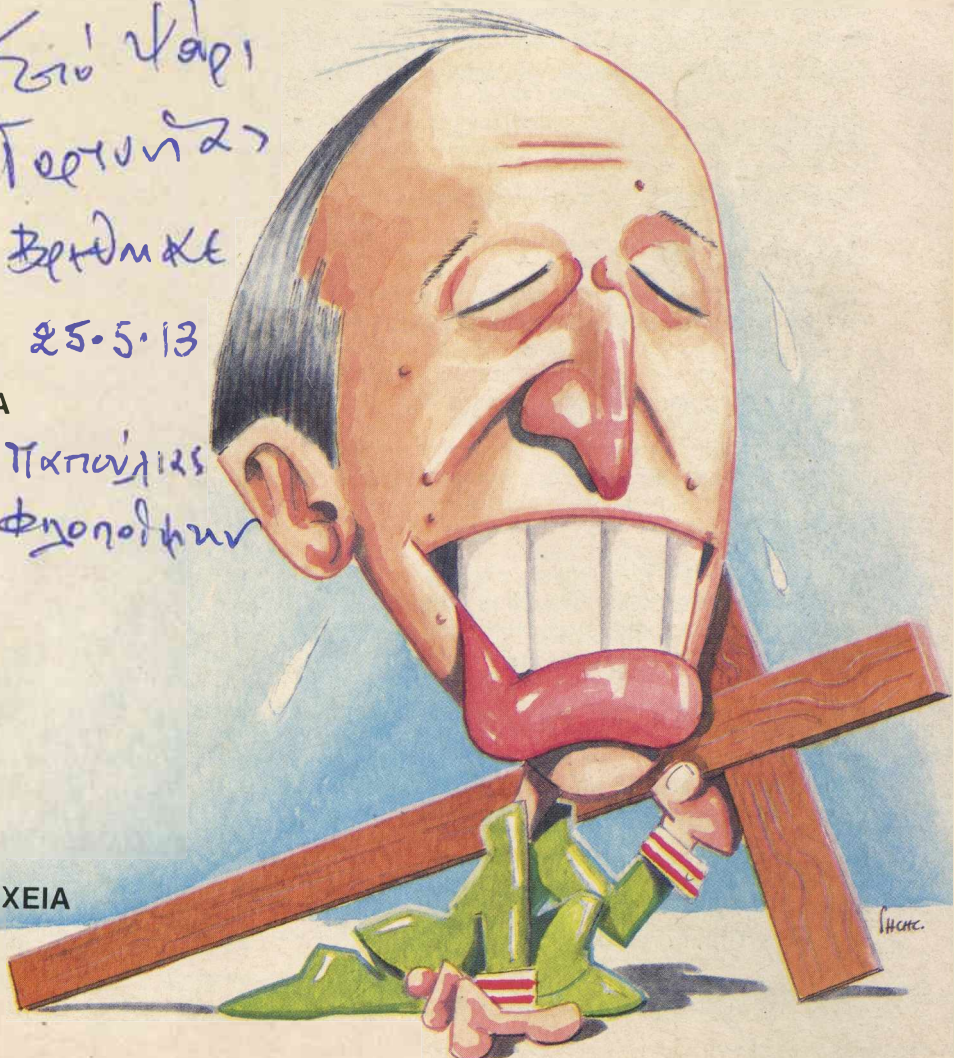
- ΔΙΑΛΥΘΗΚΕ Η ΚΟΒ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΚΚΕ

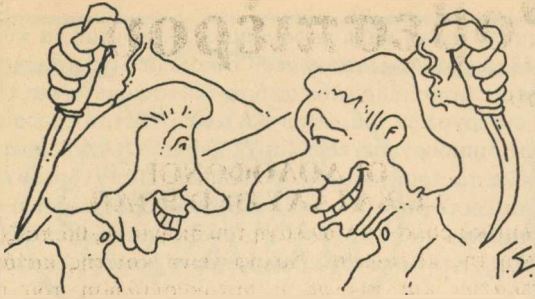
- ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΚΑΙ ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ:
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΤΖ. ΜΠΟΦΑ - ΡΟΣΑΝΑ ΡΟΣΑΝΤΑ

- ΟΙ ΝΑΖΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ
- ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ: ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ

Στο ψάρι
Γερουσία
Βρετανία
25.5.13
Παπαγιάννης
Φλοροδίκης

τελευταία είχε προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό.

Η αποχώρηση του επικεφαλής και βασικών στελεχών του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων εντάσσεται ακριβώς στην ίδια διαδικασία. Και η κυβέρνηση έχει μεν το δικαίωμα να αλλάξει πολιτική, αλλά εδώ δεν πρόκειται για αυτό: πρόκειται ουσιαστικά για την επικράτηση των πιο ξεπερασμένων μορφών της παραδοσιακής βιομηχανικής λοβιτούρας, τη στιγμή που το πέρασμα των μετοχών των επιχειρήσεων στο χρηματιστήριο, θα ήταν η μόνη διαφανής διαδικασία. Σε ένα πρόβλημα όπου παίζονται δισεκατομμύρια, η πολιτική του Α. Παπανδρέου για την «εξυγίανση» και εναντίον των σκανδάλων, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια ξανά σε σκάνδαλα, παράνομες χρηματοδοτήσεις και λοβιτούρες.

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει αποφασίσει να αλλάξει ριζικά πολιτική στο Δημόσιο τομέα, αλλά αρνείται να πάρει την ευθύνη των πράξεών του, ώστε να διαφυλάξει όσο αριστερό άρωμα έχει μείνει στο σακκάκι του. Φυσικά ο δημόσιος τομέας στην Ελλάδα, κάθε άλλο παρά άγιος είναι και μια επανατοποθέτηση των σχέσεων και αρμοδιοτήτων δημόσιου - ιδιωτικού είναι απαραίτητη. Διαλέγοντας την τακτική της άτακτης υποχώρησης, η κυβέρνηση δια του κ. Πέτσου χτυπάει όσες θετικές ενέργειες —και οι ΠΡΟΜΕΤ, ΟΑΕ ήταν μέσα σ' αυτές— έγιναν από το Δημόσιο τομέα, κι όσες θα μπορούσαν να αναληφθούν από έναν εκσυγχρονισμένο ιδιωτικό. Τα «μεγάλα έργα» που εξαγγέλθηκαν πρόσφατα συμπληρώνουν το πορτραίτο: γυρνάμε ξανά στη δεκαετία του '50.

επιχειρήσεων δεν πρέπει να διορίζονται με κομματικά αλλά με αξιοκρατικά κριτήρια, ό,τι αριστερή πολιτική δεν είναι ούτε ο κρατισμός ούτε η με κάθε τρόπο συντήρηση των προβληματικών, ότι εκτός από «πράσινο», πρέπει κανείς να είναι και ειδικός.

Η διεθνής εμπειρία έχει αποδείξει, ότι μετά το τελευταίο ρητό ακολουθεί εκείνο που διδάσκει ότι «μαύρη γάτα άσπρη γάτα, αρκεί να τρώει το ποντίκι». Καλύτερα, μαύρος Πέτσος άσπρος Πέτσος, αρκεί να τρώνε οι βιομήχανοι. Και κανείς δεν έχει αντίρρηση να τρώνε και οι βιομήχανοι. Αλλά όχι και αυτοί που φάγανε ήδη τα λεφτά των προβληματικών. Τέλος πάντων η ανασυγκρότηση των προβληματικών παραπέμπεται στις καλένδες και μαζί τους ο απαραίτητος εκσυγχρονισμός της ελληνικής οικονομίας. Ό,τι φάμε, ό,τι πιούμε και ό,τι... επενδύσουμε. Αφού —όπως και άλλοι συνάδελφοί της— έχει δεόντως στιφτεί, η κ. Παπανδρέου πετάγεται σα λεμονόκουπα στο Εκτελεστικό Γραφείο για την ανασυγκρότηση του Κινήματος. Μόνο που και το Κίνημα θα πρέπει να ανασυγκροτηθεί στην ίδια πολιτική κατεύθυνση με αυτήν της κυβέρνησης.

Μετά από ένα μικρό ψυχικό σοκ, όταν το «σκάνδαλο» ΠΡΟΜΕΤ βγαίνει στον αέρα την Κυριακή, η κ. Παπανδρέου αποφασίζει να αντεπιτεθεί. Ενημερώνει off the record τις εφημερίδες για την ουσιαστική βάση της υποθέσεως. Την άλλη μέρα το «Έθνος» πα-

ρουσιάζει κομμάτια από το σχετικό πρωτοσέλιδο ρεπορτάζ του, σαν δικές της δηλώσεις. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι αυτό έγινε σε συμφωνία με το Καστρί για να διευκολυνθεί η διαγραφή. Πιθανότατα να ήταν μία κοινή συμφωνία, Βάσως - «Έθνους» ή απλώς να διευκόλυνε την εφημερίδα, που αναζητεί τον τελευταίο καιρό πεδίο αριστερής κριτικής στην κυβέρνηση.

Η θύελλα έχει ξεσπάσει, αμέσως μετά το δημοσίευμα. Μέλη του ΕΓ πιέζουν τη συνάδελφό τους να διαψεύσει. Κύκλοι του Καστρίου ζητάνε την κεφαλή της επί πίνακι, ενώ η Αγγέλα Κοκκόλα παίζει μεσολαβητικό ρόλο, για να αποφευχθεί η καταστροφή. Στο προσκήνιο εμφανίζεται και ο Μένιος Κουτσόγιωργας, ο οποίος θα αρχίσει σε λίγο να πιστεύει και στη... διακήρυξη της 3ης του Σεπτέμβρη. Από μέλος του ΕΓ, καταλαβαίνει αυτό που δεν μπορεί να καταλάβει ο αρχηγός του, ο οποίος θα αρχίσει σε λίγο να αναρρωτιέται γιατί φωνάζουν οι Έλληνες και δεν τρώνε... παντεσπάνι: ότι το ξεκαθάρισμα των λογαριασμών μέσω των σκανδάλων θα οδηγήσει στην πτώση του ΠΑΣΟΚ. Σε δύο συνομιλίες του με τον πρωθυπουργό, οι οποίες μάλλον δεν σχετίζονται με άλλες οικογενειακές υποθέσεις του Καστρί που έχει αναλάβει ως δικηγόρος, τονίζει ότι το διαζύγιο Βάσως - ΠΑΣΟΚ θα ήταν εξαιρετικά δαπανηρό.

Πρώτα απ' όλα λόγω της τριπλής ιδιότητας της κ. Παπανδρέου ως τέως υπουργού,

2 Πίσω από τη νέα σκανδαλολογία, κρύβεται η πρόθεση και της τυπικής διάλυσης του κομματικού μηχανισμού. Το νέο σκάνδαλο του κομματικού στελέχους, τέως διοικητή της ΔΕΗ, (του οποίου η σιωπή στο προηγούμενο σκάνδαλο του «δώρου» των 500 εκατ. δρχ. τον έχει καταστήσει εύκολο στόχο και «καμμένο χαρτί»), η εμπλοκή της Β. Παπανδρέου στην υπόθεση ΠΡΟΜΕΤ, όσα βγουν στη φόρα από τα επερχόμενα σκάνδαλα, δημιουργούν την εικόνα ενός κόμματος η θανάτωση του οποίου δεν θα λυπηθεί κανένα.

Μόνο που αυτή η επιλεκτική δημοσιοποίηση των σκανδάλων ή η εφεύρεση ανύπαρκτων, στρέφεται εναντίον μιας μερίδας του κυβερνητικού στρατοπέδου. Η κεντρογενής πτέρυγα θα βγει —αν η ανακίνηση των σκανδάλων συνεχισθεί καθοδηγημένα— άσπιλη από την όλη διαδικασία, και επομένως θα καταλάβει τα διευθυντικά πόστα του νέου ουσιαστικά κόμματος, που ετοιμάζεται να εξαγγείλει ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Αν αυτή η διάλυση ανακοινωθεί στην ερχόμενη Κεντρική Επιτροπή, αν θα πραγματοποιηθεί μέσω των «Επιτροπών Ανασυγκρότησης» που θα εξαγγελθούν, είναι θέμα χρόνου και ίσως στις 23 Μαΐου, όταν η Σύνοδος τελειώνει, θα υπάρχει και η απάντηση.

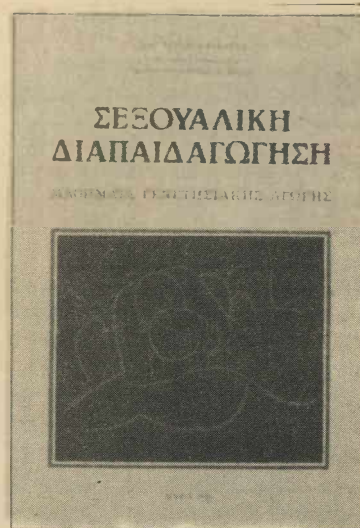
3 Η τρίτη και τελευταία επιδίωξη, είναι η προσωπική διάσωση του Ανδρέα Παπανδρέου. Ο τελευταίος δεν κρύβει εδώ και αρκετό καιρό τη δυσφορία του και την απογοήτευσή του για όλους σχεδόν τους συνεργάτες του. Το Εκτελεστικό Γραφείο του ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε αδυναμία να παραγάγει το οποιοδήποτε έργο, λόγω της έλλειψης πολιτικής κατεύθυνσης, και των αντιθέσεων μεταξύ των μελών του, αλλά δεν χρειάζονταν να έχει κανείς μαντικές ικανότητες για να προβλέψει αυτή την εξέλιξη: η σύνθεση που είχε αποφασίσει ο ίδιος ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ εξασφάλιζε —συνειδητά— όλες τις προϋποθέσεις για την αποτυχία του. Ο Σημίτης δεν κάνει καλά τη δουλειά του και είναι, σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, υπεύθυνος για την ανακοίνωση των αυξήσεων και την οικονομική πορεία, και επομένως η απομάκρυνση του είναι επίσης θέμα χρόνου.

Αυτοανακηρυσσόμενος επιπλέον σε «κυνγό σκανδάλων»

μέλους του ΕΓ και βουλευτού. Η πρώτη σηματοδοτεί τη νέα «βιομηχανική» κυβερνητική πολιτική, η δεύτερη θα ανάγκαζε και άλλα μέλη του ΕΓ να πάρουν θέση εναντίον της μεθόδευσης αφού θα 'ρχόταν και η σειρά τους και η τρίτη —και σπουδαιότερη— θα μείωνε ακόμη περισσότερο την ισχνή κοινοβουλευτική αυτοδυναμία του ΠΑΣΟΚ. Η διαγραφή αποφεύγεται και η κ. Παπανδρέου προβαίνει στη δεύτερη επιθετική δήλωσή της, με την οποία υπερασπίζεται την πολιτική της και στρέφεται εμμέσως πλην σαφώς εναντίον του κ. Πέτσου.

Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι η δυσφημισθείσα αποκαταστάθηκε, ιδιαίτερα στη συνειδηση του αρχηγού της, το αντίθετο: και μόνο το γεγονός ότι ύψωσε το κεφάλι πέρα από το μέσο όρο των σιωπηλών, καταδιωκόμενων μετριότητων, την έχει καταδικάσει μάλλον τελεσίδικα. Ναι, αλλά η δεύτερη επιθετική δήλωση, αυτή πιθανότατα εξυπηρετεί τον ίδιο τον κ. Παπανδρέου, για να παίξει το ρόλο του επιδιαιτητή μεταξύ κεντρογενών και κομματικών ενόψει της Συνόδου της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ. Ο πρόεδρος του μπορεί κάλλιστα να χρησιμοποιήσει τη διαμάχη, —όπως άλλωστε και τα σκάνδαλα— για να αποδείξει ότι η κατάσταση δεν πάει παραπέρα. Για να ζητήσει την παύση όλων των μελών της ΚΕ, κομματικών και μη. Για να διορίσει νέα κομματικά όργανα. Ή και να βρει —μετά την Β. Παπανδρέου— νέα εξιλαστήρια θύματα... Σ.Κ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΔΩΡΙΚΟΣ»

«ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗ»

Ένα βιβλίο που φιλοδοξεί να ενημερώσει τους νέους - αγόρια και κορίτσια - πάνω σε θέματα σεξουαλικών σχέσεων, αναπαραγωγής, σεξουαλικής δραστηριότητας και αντισύλληψης.

Μαυρομιχάλη 64 τηλ. 3629675

και αδέκαστο κριτή κάθε παρανομίας, βλέποντας τα κυβερνητικά αδιέξοδα, ο Α. Παπανδρέου οικοδομεί τις προϋποθέσεις για την αποστασιοποίηση του από τα τεκταινόμενα και τις πράξεις των συνεργατών του, έστω και αν το πλέγμα εξουσίας που έχει ο ίδιος δημιουργήσει εδώ και χρόνια στο ΠΑΣΟΚ είναι υπεύθυνο για όλα τα προηγούμενα. Ο Ανδρέας Παπανδρέου ετοιμάζεται να παίξει το ρόλο του «αδέκαστου» Ροβεσπιέρου ο οποίος θα προσπαθήσει να επιπλευσει ατομικώς μιας «επανάστασης» που κατέληξε στην αποτυχία, αφού έφαγε πρώτα όλα τα παιδιά της.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΡΟΒΕΣΠΙΕΡΟΙ ΣΤΗΝ ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΠΑΛΙΩΝ;

Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι η σκανδαλολογία κάθε άλλο παρά αυθόρμητη είναι, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι κατά τα άλλα ο εμπνευστής της, έχει πλήρη αντίληψη της πραγματικότητας. Πιστεύοντας ότι η παρουσία του Κ. Μητσοτάκη στην αρχηγία της ΝΔ του εξασφαλίζει επάπειρον την εξουσία, έχοντας ξεκαθαρίσει το μέτωπο της διαδοχής με τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση ιδιαίτερα του Γ. Γεννηματά και σε ένα πλαίσιο «αυτοκρατορικής» απομόνωσης, ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ έχει αναγάγει τη διαδοχή σε ενδοοικογενειακό πρόβλημα. Του «μισού - μισού» βοηθόντος, η πρωθυπουργική κατοικία έχει χωριστεί σε μισό - μισό: επικεφαλής του πρώτου βρίσκεται ο Ανδρέας Παπανδρέου με δύο από τα παιδιά του, και του άλλου η σύζυγος του, με τα άλλα δύο παιδιά, ενώ στον ...παγκό των αναπληρωματικών βρίσκεται ο γαμπρός του πρωθυπουργού ο οποίος άκουσε ουκ ολίγα, όταν προσπάθησε να διεκδικήσει το «Δημοκρατικό Λόγο» από τον Γ. Κουρή η να θέσει το θέμα χωρίς αποτέλεσμα, στο ΕΓ του ΠΑΣΟΚ.

Ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, όλες οι δημοσκοπήσεις φέρνουν τη «Νέα Δημοκρατία» να προηγείται, σε περίπτωση εκλογών 8 έως 9 ποσοστιαίων μονάδων του ΠΑΣΟΚ, ενώ το κλίμα με τα σκάνδαλα, αποδιαιρώνει την όποια κυβερνητική συνοχή, ακινητοποιεί τον ημιπαράλυτο κομματικό μηχανισμό και τους ήδη αγκυλωμένους υπουργούς, και στενεύει όλο και περισσότερο τα περιθώρια πρωτοβουλίας του ίδιου του πρωθυπουργού.

Ήδη στην πιο σημαντική πολιτική δήλωση των τελευταίων ημερών ο Χ. Φλωράκης έσπευδε να τονίσει ότι το μοντέλο του δεύτερου γύρου των δημοτικών εκλογών του Οκτωβρίου, θα μπορούσε να επαναληφθεί στην περίπτωση που η κυβέρνηση επιχειρούσε την εφαρμογή ενός εκλογικού συστήματος με δύο γύρους και η δήλωση δεν είναι καθόλου τυχαία: ο Μ. Κουτσόγιωργας προσωπικά, είχε σχεδιάσει και προτείνει ένα εκλογικό σύστημα βασισμένο στους δύο γύρους, την εκλογική διάκριση της χώρας, με βάση τις εφετειακές περιφέρειες και στην επαναφορά του σταυρού κατά «το ήμισυ», παράλληλα δηλαδή με την ύπαρξη της κοιματικής λίστας για τις μισές από τις βουλευτικές έδρες. Στο δεύτερο γύρο, θα συμμετείχαν μόνο τα δύο πρώτα κόμματα, και το πλειοψηφόν θα έπαιρνε τη μερίδα του λέοντος από τις 100 έδρες που απέμεναν για μοίρασμα.

Βέβαια σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο η θέση της αριστεράς δεν θα είναι πολύ εύκολη, αφού η απλή αναλογική που προβλέπεται στον πρώτο γύρο σύμφωνα με το σχέδιο Κουτσόγιωργα, θα έδινε 25 περίπου βουλευτές στο ΚΚΕ και 5 περίπου στην «Ελληνική Αριστερά». Όμως η ηθική και πολιτική σήψη που αναδύεται από τις τελευταίες εξελίξεις, καθιστά όλο και περισσότερο δύσκολη τη συνεργασία με το ΠΑΣΟΚ γύρω από παρόμοιες προτάσεις ή άλλες που θα οδηγούσαν τον πρωθυπουργό στην Προεδρία της Δημοκρατίας.

Από τη σημερινή ουσιαστική ακυβερνησία μέχρι και την τυπική ανυπαρξία κυβέρνησης, η απόσταση δεν είναι πολύ μεγάλη. Οι σύγχρονοι Ροβεσπιέροι, έχουν βέβαια τα μέσα για να πάρουν το αεροπλάνο αλλά κινδυνεύουν να πάθουν αυτό που έπαθε και ο αυθεντικός: να πέσουν και οι ίδιοι στην παγίδα, που είχαν στήσει για τους παλιούς συντρόφους της επανάστασης. Η της Αλλαγής.

του Γιάννη Ιωάννου

Ισπανικά

Εταιρεία Ισπανικών Σπουδών - ΜΙΓΚΕΛ ΝΤΕ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ -

Κατοδιστρίου 2, Τηλ. 3628880

Καλοκαιρινά εντατικά τμήματα

- εγγραφές από αρχές Μαΐου
- περιορισμένος αριθμός θέσεων

Διδάσκουν Ισπανοί καθηγητές πτυχιούχοι ισπανικών πανεπιστημίων.

Πληροφορίες - εγγραφές: πρωί: 10.00 - 1.30 απόγευμα: 5.30 - 8.30 καθημερινά

Εκ του κατά Ανδρέα...

Πυκνώνουν, τον τελευταίο καιρό, τα επικριτικά πυρά, που δέχεται, από το κυβερνητικό και κομματικό περιβάλλον του ΠΑΣΟΚ, ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Κώστας Σημίτης, σχετικά με την οικονομική πολιτική και τις τρέχουσες εξελίξεις στην οικονομία. Το νέο, όμως, χαρακτηριστικό, των κατά καιρούς τέτοιου είδους επικρίσεων και δυσμενών σχολίων είναι ότι δεν απευθύνονται τόσο στον κ. Σημίτη, όσο στον ίδιο τον πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου και στους στενούς του οικονομικούς «συμβούλους»... Και αυτό γιατί ο κ. πρωθυπουργός θεωρείται ο αρχιτέκτονας της στροφής της οικονομικής πολιτικής τον Οκτώβριο του 1985, η οποία, σήμερα, δεν έχει δώσει καρπούς, και, παράλληλα, έχει δημιουργήσει πρόσθετα προβλήματα και αδιέξοδα. Και

γιατί, πολλά στελέχη του ΠΑΣΟΚ καλώς ή κακώς, δεν βλέπουν ευχάριστα τις ενέργειες του υφυπουργού Βιομηχανίας - Έρευνας και Τεχνολογίας κ. Γεωργίου Πέτσου, σχετικά με την «τύχη» των προβληματικών κλπ. Ενέργειες που τυγχάνουν της «επιδοκιμασίας» αλλά και «ευλογίας» του κ. Παπανδρέου...

Στο προηγούμενο τεύχος του «ΑΝΤΙ» είχαμε επισημάνει —σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες— τα εξής:

«Τα μηνύματα από την οικονομία, οι αντιδράσεις παραγόντων του ΠΑΣΟΚ, τα δημοσιεύματα εφημερίδας, που είναι, συνήθως καλά πληροφορημένη σε θέματα αναδομήσεων... θα πρέπει να έχουν δημιουργήσει κάποιους σοβαρούς προβληματισμούς στον κ. Κ. Σημίτη. Και αυτό διότι ενώ κύριος εμπνευστής των κακοδομι-

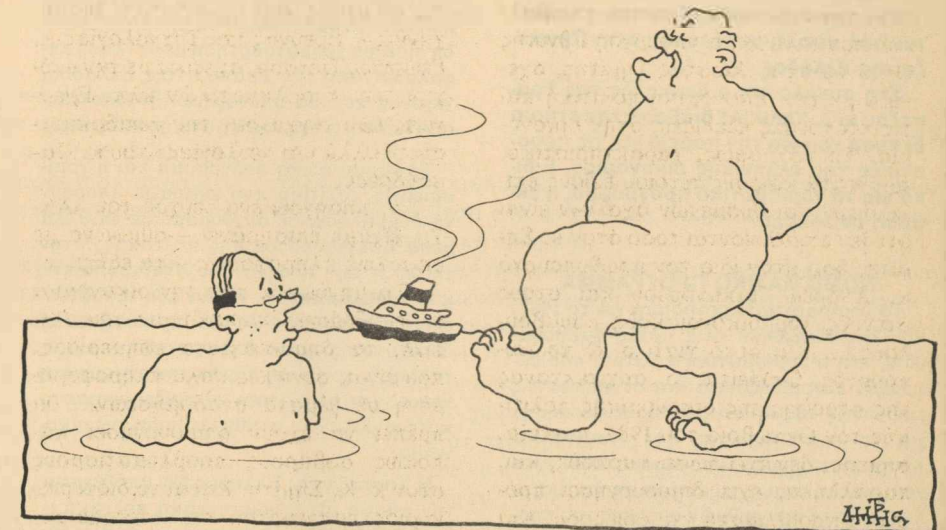
νών και τριγμών της οικονομίας είναι ο ίδιος ο πρωθυπουργός, αυτοί που εισπράττουν τελικά ολόκληρο το «ανάθεμα» είναι οι οικονομικοί υπουργοί. Έτσι, οι προβληματισμοί που υπάρχουν τώρα είναι εμπλουτισμένοι με εμπειρίες, που δημιούργησαν συνάδελφοι του κ. Σημίτη με την «κυβερνητική τους κατατόμιση» που ορισμένες φορές συνοδεύτηκε από «κομματική διαγραφή ή αποχώρηση»...».

Οικονομικοί και πολιτικοί παρατηρητές εκτιμούσαν, αυτές τις μέρες, ως «σίγουρη» την απομάκρυνση —το «φάγωμα» όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν— του κ. Σημίτη. Η «αποκαθίλωση» αυτή αναμένεται να γίνει μετά την απαραίτητη χρονική ολοκλήρωση (εξαιτίας κυρίως, της ανάγκης κυβερνητικής αξιοπιστίας) του προγράμματος σταθεροποίησης της οικο-

νομίας, που θα γίνει τον Οκτώβριο του 1987. Έτσι, στη σημερινή πολιτική φάση τα σχέδια των επικριτών του κ. Σημίτη δεν μπορούν «να περάσουν».

Η άποψη, για την απομάκρυνση, στηρίζεται στην πρόβλεψη ότι το πρόγραμμα λιτότητας τελικά θα αποτύχει και επομένως ο κύριος εκφραστής του προγράμματος, ο υπουργός δηλαδή, Εθνικής Οικονομίας θα αποτελέσει το «εξίλαστήριο θύμα». Υπαγορεύεται ακόμα, από την εκτίμηση ότι για προεκλογικούς, ή ενδεχομένως και για άλλους λόγους, ο κ. Παπανδρέου θα υποχρεωθεί να αλλάξει μακροοικονομική πολιτική, επαναφέροντας γνωστά συνθήματα. Μέχρις ότου όμως απομακρυνθεί, ο κ. Σημίτης, θα σηκώνει «το Σταυρό του Μαρτυρίου», τον οποίο εμπνεύστηκε Άλλος...

Κώστας Δέδες

Η ΕΚΘΕΣΗ ΧΑΛΙΚΙΑ ΔΕΙΧΝΕΙ

Λιτότητα χωρίς ελπίδες...

του Κώστα Δέδε

Η ετήσια έκθεση του διοικητή της Τραπέζης Ελλάδος συγκεντρώνει πάντοτε το ενδιαφέρον, για την κατάσταση και εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας. Και τούτο γιατί σε αυτή διατυπώνονται αλήθειες, για την πορεία των οικονομικών θεμάτων γίνονται συστάσεις «περί του πρακτέου» και περιέχονται πολλές φορές μηνύματα, σχετικά με την οικονομική πολιτική, τα οποία εμπνέονται από τις εκάστοτε κυβερνητικές προθέσεις και επιδιώξεις. Η φετινή έκθεση του διοικητή της Τραπέζης Ελλάδος κ. Δημήτρη Χαλικιά είναι αρκετά αποκαλυπτική έστω και αν πολλά από αυτά που φανερώνει γίνονται αντιληπτά είτε με έμμεσο τρόπο, είτε «δια της μεθόδου της αποσιωπήσεως...». Το γενικό, πάντως, συμπέρασμα είναι ότι όλες αυτές οι εισοδηματικές θυσίες των εργαζομένων φαίνεται να πηγαίνουν χαμένες, αφού σταθεροποίησης δεν γίνεται και σημεία ανάκαμψης και ανάπτυξης δεν διακρίνονται στον οικονομικό ορίζοντα.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της έκθεσης του κ. Χαλικιά είναι τα εξής:

Πρώτον: αποδεικνύει έμμεσα ότι η ακολουθούμενη μακροοικονομική πολιτική έχει ουσιαστικά αποτύχει ως προς τη σταθεροποίηση της οικονομίας.

Πράγματι, σε ό,τι αφορά στον πληθωρισμό ο κ. Διοικητής, ενώ αναφέρεται στη μείωση του δείκτη τιμών δεν προσδιορίζει το «εργαλείο», που χρησιμοποιήθηκε για να προσεγγισθεί ο στόχος 16%

(αρχή - τέλος χρόνου). Και το οποίο εργαλείο δεν ήταν το σταθεροποιητικό πρόγραμμα, αλλά το «πάγωμα» των τιμών, που επιβλήθηκε τους τελευταίους μήνες του 1986 και οι πιστωτικοί περιορισμοί, που προηγήθηκαν ή ακολούθησαν.

Σχετικά με την πορεία του εμπορικού ισοζυγίου (χωρίς να συμπεριλαμβάνονται

τα καύσιμα) ο κ. Χαλικιάς παραδέχεται ότι υπήρξε διεύρυνση του ελλείματος παρά τη λιτότητα. Και σε ό,τι αφορά ειδικότερα στις εισαγωγές υποστηρίζει ότι παρουσίασαν αύξηση 10% σε όγκο παρόλη τη δραστηκή μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος. Οι εξαγωγές, παράλληλα, αντιμετώπισαν εξαιτίας των γνωστών (διαρθρωτικών) αδυναμιών τους (χαμηλή ανταγωνιστικότητα, καταναλωτική απροθυμία, κλπ.) προβλήματα στις ξένες αγορές.

Σχετικά με το έλλειμμα του Δημόσιου τομέα πιστοποιεί, με στατιστικά στοιχεία την αύξηση των καταναλωτικών δαπανών, που χρηματοδοτείται αδιαμαρτύρητα ο φορολογούμενος.

Έτσι, ο κ. διοικητής δεν μιλά για επιτεύγματα σχετικά με τη σταθεροποίηση, αλλά για τάσεις προς σταθεροποίηση, «που εφ' όσον —υποστηρίζει— ενισχυθούν και αποκτήσουν μονιμότερο χαρακτήρα μπορούν να εξασφαλίσουν τη σταθεροποίηση της οικονομίας».

Αυτό σημαίνει —όπως αφήνει να εννοηθεί ο κ. Χαλικιάς— ότι η πολιτική λιτότητας πρέπει να συνεχισθεί. Και πρέπει να συνεχισθεί γιατί δεν έχουν γίνει οι διαρθρωτικές αλλαγές που θα επέτρεπαν τη «συντήρηση αυτών των τάσεων» χωρίς την εφαρμογή προγράμματος λιτότητας.

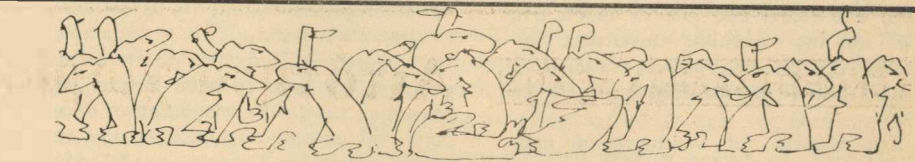
Εν όψει εκλογών;...

Δεύτερον: ο διοικητής της Τραπέζης Ελλάδος, υπογραμμίζει την ανάγκη

«συμπλήρωσης του σταθεροποιητικού προγράμματος με κατάλληλα μέτρα διαρθρωτικής πολιτικής, που θα συμβάλουν στην προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών στην ελληνική οικονομία, ιδίως στο μεταποιητικό τομέα».

Είναι εντυπωσιακό πάντως, ότι σε παλαιότερες εκθέσεις του, ο κ. Χαλικιάς είχε υπεραμυνθεί των αναπτυξιακών δυνατοτήτων του Δημόσιου Τομέα. Στη φετινή του Έκθεση εναποθέτει τις ελπίδες για ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας στη δράση και δυνατότητες του ιδιωτικού τομέα, δικαιολογώντας πλήρως τη «στροφή της οικονομικής πολιτικής —όπως τονίζει— που αποφασίστηκε τον Οκτώβριο του 1985».

Αν εξαιρέσουμε ορισμένες συστάσεις, που απευθύνει ο κ. Χαλικιάς, σχετικά με αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος, ωστόσο δε συγκεκριμενοποιεί, έστω και «σε χοντρές γραμμές» το χαρακτήρα αυτών των μέτρων, της διαρθρωτικής πολιτικής, αλλά και ούτε εκφράζει απόψεις —δικές του ή άλλων— για το τι σχετικά θα πρέπει να γίνει. Φαίνεται ότι σκοπιμώς ο κ. Χαλικιάς θέλει να αποφύγει εκ των προτέρων δεσμεύσεις και, κυρίως, να μη δημιουργήσει εντυπώσεις, αφού η όλη προβληματική και η ουσία της οικονομικής πολιτικής συναρτάται ιδιαίτερα τώρα που το ΠΑΣΟΚ υφίσταται φθορά, με τις εκλογές που είναι «ανοικτό θέμα». Και δεν αποκλείεται —όπως πιθανολο-

γούν πολιτικοί παράγοντες και παρατηρητές— κάποιος εκλογικός αιφνιδιασμός, παρά τα όσα δηλώνει ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Γ. Ρουμπάτης, ότι οι εκλογές θα γίνουν το καλοκαίρι του 1989...

Το μόνο που περιορίστηκε να διατυπώσει ο διοικητής της Τραπέζης Ελλάδος, για τη συμπλήρωση του σταθεροποιητικού προγράμματος με μέτρα διαρθρωτικής φύσης, είναι ότι «έχει γίνει πρόοδος προς αυτή την κατεύθυνση που πρέπει όμως να συνεχισθεί και να επιταχυνθεί». Προφανώς, ο κ. διοικητής εννοεί τα μέτρα για το τραπεζικό σύστημα και την κεφαλαιαγορά (της Επιτροπής Καρατζά), την εφαρμογή του Φ.Π.Α. και τις προσπάθειες που καταβάλλει τώρα η κυβέρνηση για μια νέα βιομηχανική πολιτική της οποίας κύριος εκφραστής είναι ο υφυπουργός Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας κ. Γεώργ. Πέτσος.

Μείωση αμοιβών, αύξηση κερδών...

Τρίτον: Από τον πίνακα της έκθεσης, στον οποίο απεικονίζεται η κατανομή του εισοδήματος κατά προέλευση προκύπτει ότι οι μισθοί και τα ημερομίσθια, ως ποσοστό επί του εθνικού εισοδήματος, από 55,3% το 1985 διαμορφώθηκαν λόγω της εισοδηματικής πολιτικής, στο 53,8% το 1986. Αντίθετα οι «πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης ιδιωτών», από 25,8% αυξήθηκαν στο 27,4%. Η άνοδος του μεριδίου των προσόδων του ιδιωτικού τομέα προήλθε, κατά το μεγαλύτε-

ρο μέρος, «από την ουσιαστική άνοδο των κερδών των ιδιωτικών επιχειρήσεων, που ήταν κυρίως συνέπεια της συγκρατημένης αύξησης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος».

Το ερώτημα, πάντως, που δημιουργείται είναι ποια θα είναι η «τύχη» αυτών των κερδών. Υπάρχουν δυνατότητες από νέους, κυρίως, επιχειρηματίες —όπως ευελπισθεί η κυβέρνηση— με συγχρονή νοοτροπία, και νέες αντιλήψεις για παραγωγικές επενδύσεις; Όταν η ίδια η κυβέρνηση δεν διαμορφώνει αναπτυξιακές προϋποθέσεις και δεν έχει ξεκαθαρίσει (τιμώς και ειλικρινώς) την αναπτυξιακή της πολιτική; Όταν η απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου είναι μικρότερη από αυτή άλλων τοποθετήσεων;

Μήπως σκόπιμα η κυβέρνηση θέλει να διοχετευθεί στα Δημόσια Ταμεία (ως φόρος επί αδιανεμήτων κερδών) ή ως φόρος για την Καλαμάτα και τις γεωργικές καταστροφές μεγάλο μέρος των κερδών αυτών προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι καταναλωτικές ανάγκες του Δημόσιου Τομέα;

Από τη μέχρι σήμερα αντανάπτυξιακή πολιτική και νοοτροπία της κυβέρνησης, που θέλει να οδηγήσει την οικονομία σε ύφεση χωρίς επίλυση των οικονομικών προβλημάτων —μέσω ενδεδειγμένων διαρθρωτικών αλλαγών— εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι εισοδηματικές θυσίες των εργαζομένων πάνε, δυστυχώς, χαμένες... □